

თეატრი

საქოველ-კვირათ სალიტერატურულ და სამხატვრო გაზეთი

1889 წელსა

№ 3

იანვარი 15

გაზეთი ღირს: ერთს წლ. 5 მან.,
ნახევ. წლ. 3 მ., ცალკე №-15 კ.
სელის მოწერა მიიღება: თბილის-
ში რედაქციის კანტორაში. ТИФ-
ЛИСТЪ, ВЪ РЕДАКЦІЮ ГАЗЕТЫ
„ТЕАТРЪ.“ გაზეთი ისეიღება:
თბილისში, ჩარკვიანის წიგნის მა-
ღაზიაში და ბუბუოვის სააგენტოში.

რედაქცია არა კისრულობს წერი-
ლების უკან გაგზავნას და მათ
შესახებ მიწერ-მოწერას.

გაზეთში დასახეულად გამოგზავ-
ნილ წერილებს უდა ქქონდეს მო-
წერილი სახელი, გვარი და ად-
რესი დამწერისა.

გაზ. „თეატრი“-ს რედაქციისაგან.

დაპირებული სახსალწლო სახუქარბი-„კედლის ქარ-
თული კალენდარი“, წარსულ წლის სელის მომწერთ
უკვე გაეგზავნათ. ვისაც ჯერ არ მიუღიათ, უმორჩი-
ლესად ვთხოვთ შეგვატყობინონ არა უგვიანეს ამ თვის
ოცდა-სუთისა.

ვისაც ვაზეთის ფასი არ შემოუტანია, ვაზეთის ვაკვავ-
ნა მოესწოთ. სელის მოსასწერ ფულის შემოტანა შეიძლე-
ბა წვრილ-წვრილად: იანვარში-2 მან. და დანარჩენი-
თებერვლიდამ თითო მან.

ამ წლის სელის მომწერთ, დაპირებული სახსალ-
წლო სახუქარბი, დიდი სურბათი, „თამარ რედოყალი,“
ფურად წამლებით ნახსტი, ვაკვავავნებათ ქრისტომო-
ბის თვის ოცში.

ახალი აგებანი.

ილია ილიაძე, მარტოვილი, მარტოვილი, მარტოვილი, მარტოვილი

რაკი კაცი საკუთარის ნიჭით მოაზოკებს სასუქს, მაშინვე აედევნება ჭორიანების ენა და ტალახით ჩამოუთხუნის შირისასეს. ამ დღეებში ერთს სისუქიან კაცს ვიდეკ ვაჭარა ვიღობი ჭორმა, და შესწამა, ვითომც ოცდაათ თუმანსე გაუვიდნოს თვისი შეუგინებელი სინიდასი. აი საქმე როგორ იყო. ერთს მდიდარ მოქალაქეს მარცნი მოუვიდა და თავის სისარბეს ანაგვალა სიცოცხლე მეორე მოქალაქისა, ე. ი. მეორე მოქალაქეს ისე გაუჭირა საქმე, რომ თავი მოაკვლევინა. მთელმა ქვეყანამ ყა დალო ამ მკვლელობაზე და ვეკლამ ზიზღი გამოუცხადა შირკელს მოქალაქეს. რასაკვირველია, სასულეოკანმა კაცმაც ვერ მოითმინა და საქვეწოდ ჩააწურა ცხვირში ძმარი, მითომ რათ მოაკვლევინე კაცს თავი შე საზიზღაროკო.. რამდენი დღე გავიდა, იმთენი უფრო ღონიერათა ვქუსდა ამ ნიჭიერისა და ღონიერ კაცის სმა წინააღმდეგ მდიდრის მოქალაქისა. პოლოს, როცა საზოგადოება უფრო ძალუმს ქუსილს ელოდდა ამ სასუქიან კაცისაგან, სასუქიანმა კაცმა აიღო და სმა ჩაიკმინდა. აი აქ გაიღეს ჭორმა ვიღობი და მალეით მოქალაქეა ლაქალაქს, ვითომც სმა იმიტომ ჩაიკმინდა, რომ ყელში ოცდაათი თუმანი ასიგნატები ჩაუდგეს და ჩააწუმესო.

ესლა ჩვენ ნამდვილათ შევიტყუეთ, რომ ამ ფულს ვი არ დაუშლას სასუქიან კაცისთვის სმის ამოღება, არამედ ყელი ვასცივებია, სურდა შევიტყუა, ციებ-ცხელება და მართვია და ამიტომ არ მოუსურვებია სრინწიანის სმით ბასია საზოგადოებასთან. არც მეტი და არც ნაკლები. რა შუაში უნდა იყოს რაღაც ოცდაათი თუმანი ასიგნატი. ანკი როგორ უნდა იფიქროს ვინმე, რომ სასუქიანმა კაცმა ფულაზე ვაჭიდაოს თვისი შეუგინებელი სინიდასი! ვისაც ჩვენი სატყუა არ გჯერათ, ვკითხეთ ჩასატურბანტებს, ისინი არ დაგვიძღვენ სიმართლეს, და ამ სასიით ჭორიანობას მაშინვე მასტრით კაილსა.

ჩვენ გვაცნობეს, ვითომც თბილისში ახალ-მოდის მწერლები ჩეჩივით გამზავლებულიყვნენ და ახა ჰმაღავდენ თავიანთს სელობას. ეს სელობაც ის არის, რომ თურმე ამოიჩემებენ ფულის კანცებს და ემუქრებიან — თავზე ღავს დაგასსამით და რაშაბათის ვეენად გავხდით, თუ თითო ტრიცტკის გროშებს არ ჩავკინსრიალეთო ჯიბეშიო, ვაი თურმე იმისი ბრალი, ვინც ამ უსირცხვილრებს არ შეისყიდის გროშებით — ეუღს გამოაჭრევიებენ თურმე, გამოაჭენებენ საქვეყნოთა და სწორამხანაგებში გამოსალმებენ. ჩვენ არა გვჭერა ესეთი მწერლების შემოსევა თბილისელებზე. ჩვენა გვბონათ, რომ ეს ჭორო — ნაყოფია შეშინებულის ფანტასიისა და მეტი არაფერი, იმიტომ რომ ახა რომელი მწერალი იქნება ისეთი დარდაგი, რომ ასეთის სელობით შეირცხვიანოს თავი და საქვეყნოთ დაისხას ღავთი თავზე!..

თელავი ამ სანათ დიდს ფიქრში ჩავარდნილა. თურმე თელავის სელოსნები არ იშლიან და კვლავ უნდა გაჰმართონ წარმოდგენები, სოლო იქაური „ინტელიგენცია“ და „მაღალი საზოგადოება“ ვერ იმცირებს თავსა, რომ მხარა მისცეს ვიღაც სელოსნებს, რომელთაც საქვეყნო საქმეების ხალისი აღძვრია. მართლაც რომ ძალიან დამცირება იქნება თავისა. ახა, თქვენი ჭირიმეთ, ვინ სელოსანი და ვინ საქვეყნო საქმე. რა დროებს შევესწარით! სელოსანმა უნდა იქამდე აიწიოს თავი, რომ საქვეყნო სიკეთეზე ჰფიქრობდეს! როგორ შეიძლება, სომ დაიქვას და დაინგრა ქვეყანა. ჩვენის აზრით, როგორც ინტელიგენციამ თელავისამ, აგრეთვე მაღალმა წოდებამ უნდა მიჰმართოს სადაც ჯერ არს და შირში ბურთი დააჭერინონ ამ თავზედ სელაღებულ სელოსნებს, თორეთ ვინ რას იტყვის. ვაი, ამ სირცხვილის მხასკელთ, ვაი, ამის შემსწრეთ!..

9 იანვარს დიდი ამბავი დაადტულა თავზე ბ. ფორტატის. მხანამ ჩინებულათ თამაშობდა ამისი დრამატული დასი და ადგენდა კლასიკურ პიესებს, მანამდის ჩვენი საკვირველი საზოგადო-

ება მხოლოდ კანტი კუნტათ დაიარებადა თეატრში, თითქო ჩვენს განათლებას ისე მადლა ჯეწია, რომ შექსნიერ-შილეკრები ვეღარ შესწავდენოდენ ჩვენს აღმატებულ გემოვნებას. მ იანკარს დასდგა პიესა „ДВА ДЕНЬКА“, რომელიც თბილისის ცხოვრებიდამ იყო ამოღებული, და იმოდენა ხალხი მიაწყდა თეატრსა, რომ ბილე-თები აღარ იყო და ნახევარი საზოგადოება უკან დაბრუნდა. დმერ-თმა კი ხელი მოუმატოს რუსულ დრამატიულ არტისტებს, ჩვენ უოკელი სიკეთე გეჰმეტება მისთვის; მკრამ ნუ [თუ ჩვენი საზოგადოება მხრტო მაშინ წავა თეატრში, რომდესაც თავად დაგ-ვატელება რაიმე დიდი სკანდალი, ანუ უდიდესი უბედურება! ნუ თუ მანამ ვინმე თავს არ მოიკლავს, ვინმე რეკოლვეკრს არ დაინლის შუბ-ლში, ან არ ჩამოინრჩობს თავს, მანამდე ფეკს არ შეკვდამთ თეატრში. ახირებული საზოგადოებაა ჩვენი საზოგადოება, თქვენმა მზემ!

ცხოვრება და თეატრი

(ჩვენი დრამატიული დასი)

მერ იქნა და ჩვენი დრამატიული დასი ვერ დადგა თა-ვის დონეზე. ისე წელიწადი არ გავა ამ ბოლოს დროს, რომ ჩვენმა ერთობეწო თეატრმა სამიმიო მსხვერპლი არ უძღენას ჩვენს უმეცრებას, ჩვენს უგუნურებას და სრულგებით წინ-დაუხედავს, ვიწრო თავმოყვარეობას. ჯერ შარშან იყო, და ქართულის სცენიდამ განაძევეს ისეთი საამური და მოსაწო-ნი ნიჭი, როგორის პატრონიც იყო და არის ყველასთვის ცნობილი და დაუვიწყარი ბ. ვ. ალექსი-მესხიშვილი. ვხლა კიდევ ხომ საშინელს განსაცდელში ჩავარდა ჩვენი საცოდა-ვი სცეხა იმითი, რომ კინაღამ არ გამოგვათხოვეს იმისთანა ვარსკვლავს ჩვენის თეატრისას, როგორიც არის ყველას თელ-ში ბ. ვ. აბაშიძე. თუ დრამატიულ დასის ბედი დღევანდელს უოთაში დარჩა, სრულგებით ეკარგება კაცს იმედი, რომ ამ

ახლო ხანებში მოსახერხებელი იყოს უკეთესი განწყობილება და უფრო შესაფერი წესი ჩვენის თეატრის მართვისა და გაძღოლისა. მაშინ-როდესაც მთელი ჩვენი ძალ-ღონე იმას უნდა მოედინებოდეთ, რომ არა თუ აწ-არსებული დასი აქტიორებისა ჯეროვანად ვამსახუროთ ქართულ თეატრს, არამედ ახალი ძალა და ახალი ნიჭიც გამოვძებნოთ, მოვიწვიოთ, ხელზე დაეხეიოთ,—ამ დროს ჩვენ სწორეთ ქართველურად-ვეგულუბობთ, ხელგაშლილობით, ვფლანგავთ, ვფანტავთ აქტიორებს, თითქო რიგიანი მოთამაშენი ჩვენში ნიჩბით სახვეტი იყოს და თითქო ერთის დათხოვნაზე ათი სხვა გამოგვიჩნდებოდეს თეატრის დიდების აღსადგენათაო.

ბამოცდილებას მაინც უნდა ჩვენთვის აეხილებინა და-ბრმავებული თვალი და ეჩვენებინა, რომ აგერ ერთ წელიწადზე მეტია, რაც თეატრის კარი დაუხურეს ბ. ალექსი-მესხიშვილს, და დღემდე ტყუილად ველით მის მოადგილეს, დღემდე არ გამოგვიჩენია არც ერთი აქტიორი, რომ მიხვრამოხვრამი მაინც ერთი-ბეწოთი ჰგვანებოდა ამ დათხოვილს არტისტს, რომელიც ბბ. აბაშიძე-ყიფიანთან ერთად ემსახურებოდა ჩვენის თეატრის გაძლიერებას და მის ღირსების აწევას ქართველთა თვალში. თუ იქამდის უბედურები შევიქნებოდით, რომ ბ. აბაშიძესაც ამოუქოლაედნენ თეატრის კარებს, მაშინ ჩვენი სცენა უფრო შუათანა „ბალაგანს“ და-ემსგავსებოდა, ვიდრე თეატრს, ამიტომ რომ ერთი არტისტი, რაც გინდ ნიჭიერი და გამოცდილი იყოს—ჩვენ ვამბობთ ბ. კოტე ყიფიანზე—თეატრს ვერ გაუძღვება. კარგ მოთამაშე ქალებს, როგორებიც არიან ორი-სამი ჩვენი აქტრისები, უთუოთ უნდა ჰყვანდეთ კარგივე მოთამაშე ვაჟები. უამისოთ შეუძლებელია თეატრის საქმის წარმოება და წარმატება ხომ—სრულებით მოუხერხებელია.

შეუძლებელი და მოუხერხებელიც იმიტომ არის, რომ თბილისში ბევრგვარი გასართობებია ხალხისთვის. ჩვენს ქალაქსა აქვს საუცხოო ოპერა, რიგიანი დრამატული ტრუ-

პა ბ. ფორკატისა, ცირკი და სხვანი. თეატრში მოსიარულეს უმთავრესად ისა აქვს სახეში, რომ თუ ფულს გაიღებს, ესტეტიური სიამოვნებაც იგრძნოს. საცა მომეტებულიად ისიამოვნებს, უცქველად იქ წავა და იქ დაჰხარჯავს ფულებს. აშკარაა, რომ ქართულ წარმოდგენაზე მხოლოდ მაშინ გიმეტებს ფულსა, როდესაც ან იმდენს ისიამოვნებს, რამდენსაც ოპერასა და სხვებში, ან უფრო მეტს, ვიდრე შეუძლიან იგემოს სხვა გასართობ ადგილებში. მარტო ასეთი მოფიქრება უნდა ედგეს თვალწინ ჩვენს თეატრსა და სხვა არავითარ იმედი არ უნდა წაიშდღვაროს წინ. პატრიოტობა კაი საქმეა, მაგრამ პატრიოტობა როდი ვისმე დაუშლის სიამოვნების ძიებას, როდი ვინმე ივლის ქართულ წარმოდგენაზე მარტო პატრიოტობით, თუკი ქართული თეატრი არ მისცემს სიტკბოებას, არ დააკმაყოფილებს ესტეტიკურ გრძნობას. ჩვენის აზრით, ნამდვილი პატრიოტი უნდა ეცადოს, რომ არ დაინშოს თვისი ესტეტიკური გრძნობანი ცუდის წარმოდგენებით. ამიტომაც ვამბობთ, რომ ქართული თეატრი მხოლოდ მაშინ მიიზიდავს ხალხს, როდესაც სცენაზე მართლა სახელოვანი აქტიორები ითამაშებენ და გადაგვიშლიან თვალწინ ჩვენს ცხოვრებას თუ უცხო ქვეყნების აე-კარგიანობას. თუ პიესებიც უგემურნი იქნებიან და არტისტებიც ცალფულად არ ეღირებიან, მაშინ თეატრში მახინჯი ვინმე თუ ივლის, თორემ კაცი, რომელმაც იცის, როგორ გამოიყენოს თავისი ფრო და შეძლება, თავის დღეში არ შესდგამს ფებს უხეიროსა და უფერულს თეატრში.

ეს ისეთი ცხადი ჭეშმარიტებაა, როგორც ისა, რომ ორჯელ ორი ოთხია და არა თვრამეტი. ჩვენ სრულიად დარწმუნებულნი ვართ, რომ თვით ქართული დრამატიული საზოგადოება დაარსდა ამ ჭეშმარიტების მიხედვით. დრამატიულ საზოგადოებას ის აზრი ჰქონდა, რომ ქართული წარმოდგენები, რომელნიც უწინ კუდიან ვარსკვლავივით ხან აქ გამოჩნდებოდა, ხან იქ, ხან წელიწადში ერთხელ და ხან ორ-

ჯელ,—რომ ეს წარმოდგენები წესზე დაეყენებინა და უფრო რიგიანი, მუდმივი გარდექმნა ჩვენი თეატრი. ამ საზოგადოებას ედღა გულში დედობა გაეწია ქართულის სცენისათვის, მზრუნველობა გამართა აქტიორებისათვის და სიამოვნება გაეჩინა ქართველ საზოგადოებისთვის. როგორცა ჰხედავთ, განზრახვა დიდათ პატიესაცემი და ყოველად მოსაწონი, საქები. ამ საქმის სათანადო წასამართებლად საზოგადოებამ ამოირჩია საკუთარი კომიტეტი, ჩააყენა შიგ სარწმუნო კაცები, რომელთაც უნდა ეხელმძღვანელათ საზოგადოების სურვილით, მისის აზრით და გაეწიენათ პატრონობა ჩვენის ნორჩის თეატრისთვის. კომიტეტმა ნივთიერი მხარე თეატრისათვის აიღო ხელში, ხოლო წარმოდგენების მართვა და აქტიორების ხელმძღვანელობა ჩააბარა რეჟისორს.

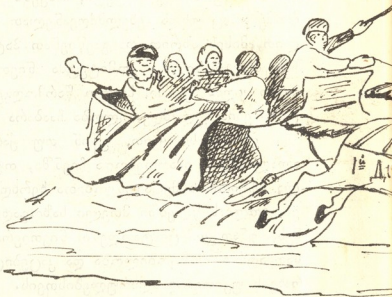
ერთის სიტყვით, უწინ თუ ქართული წარმოდგენები ალაღაბდებდნენ იმართებოდა ჩვენში, თუ მართო თითო ოროლა აქტიორის მეცადინეობითა ხერხდებოდა თეატრის მართვა, ბოლოს წლებში მთელი საზოგადოება მიეშველა ამ საქმეს, უნაღვლა ცოტადენი ნივთიერი შეძლებაც, შეეძინა სათეატრო მოწყობილობა და კაცებიც იშოვნა თავის განზრახვის უკეთესად აღსრულებისთვის.

მაგრამ რასა ეხედავთ?—თეატრის საქმეები თანდათან დომხალივით აირია, აქტიორები რეჟისორის სისხლსა ჰსმენ, რეჟისორი აქტიორებს ემუქრება ჭიტლაცის ამოკვრას, დავი-დარაბა, ვაი და ვაგოახი. გაუთავებელი უთანხმოება, დაუსრულებელი უსიამოვნება! ყოველსავე ამას მოსდევს აშკარა სისუსტე წარმოდგენებისა, კოკლობა თეატრისა. საზოგადოება ჰხედავს ამასა და გულგრილობის მეტს აღარას უჩვენებს ქართულს სცენას, აღარ მისდის გული ჩვენს თეატრზე.

როგორცა ჰხედავთ, საქმე ისე ცუდათ წავიდა, რომ აქ გაჩუმება დიდ ცოდავთ უნდა ჩაეთვალოს ყველას, ვისაც კი ნამდვილათ გული შესტკივა ჩვენის წარმატებისათვის და ასე თუ ისე ეფიქრება ქართულის თეატრის ბედ-იღბალზე. ჩვენ

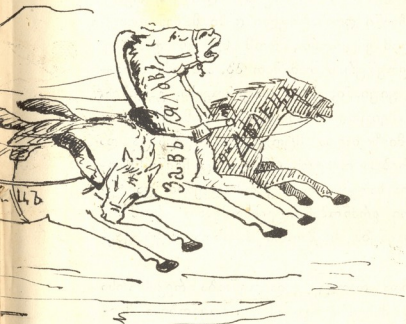

Կոմունիստական քաղաքացիական պատերազմի
 ժամանակահատվածի մեջ մեծագույն դեր է կատարում
 խորհրդային կառավարության արհեստագործական
 մեղքերից մեկը, որն անհրաժեշտ էր հանրությանը
 կոմունիստական քաղաքացիական պատերազմի
 ժամանակահատվածի մեջ մեծագույն դեր է կատարում
 խորհրդային կառավարության արհեստագործական
 մեղքերից մեկը, որն անհրաժեշտ էր հանրությանը
 կոմունիստական քաղաքացիական պատերազմի
 ժամանակահատվածի մեջ մեծագույն դեր է կատարում
 խորհրդային կառավարության արհեստագործական
 մեղքերից մեկը, որն անհրաժեշտ էր հանրությանը
 կոմունիստական քաղաքացիական պատերազմի
 ժամանակահատվածի մեջ մեծագույն դեր է կատարում
 խորհրդային կառավարության արհեստագործական
 մեղքերից մեկը, որն անհրաժեշտ էր հանրությանը

Մասնավոր դեպքում խորհրդային կառավարությունը
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից
 իր կողմից խորհրդային կառավարությունը իր կողմից

«Новое обозрение» և «Листок»-ի հոօմ շնն քաղաքը

ლიყენენ-ფორკატის საქმე კარგად არ იქნებოდა.

გაზეთი გადაშლილია ყველასთვის, ვისაც კი ამ რთულ საქმეში რამ რჩევის მოცემა შეუძლიან და ანუ ეხალისება. ჩვენის მხრივ ვეცდებით საკუთარი შეხედულობა გავეუზიაროთ ჩვენს მკითხველს. მაგრამ კარგათა ვგრძნობთ ჩვენს სისუსტეს და სრული იმედი გვაქვს, რომ არაინ არ დაიზარებს მონაწილეობის მიღებას ამ საგნის გამოკვლევაში.

შველას ესსომება, როგორ ბედნიერათ დაიწყო თეატრის სეზონი შარშან. ჩვენი დრამატული დასი მაშინ თითქმის სრული იყო. ყველამ ვიცოდით, რომ სცენას დამშვენებდნენ თავიანთის ხელოვნურის თამაშით ბბ. აბაშიძე, ალექსი-მესხიშვილი, კოტე ყიუიანი, ქბბ. საფაროვისა, გაბუნია, მძინაროვისა და სხვები. ვიცოდით, რომ მათი თამაში მართლა გვასიამოვნებდა, მიიზიდავდა მკოდნეთა გულსაცა და უცოდინართაც შეაყვარებდა თეატრს, ამიტომაც ჩვენი საზოგადოება არ ერიდებოდა ხარჯსა, რომ წარმოდგენით დაეტკბო თავისი ესტეტიკური გრძნობანი. გვსომებათ, რომ მაშინ ქართულ წარმოდგენებს საკმაოთა ჰყვანდა მაყურებელი.

მაგრამ აგერ, მოჰდა რალაც უსიამოვნობა რეჟისორსა და აქტიორს შორის, და მსხვერპლად ამ უსიამოვნობისა შეიქმნა ქართული თეატრი და ქართველი საზოგადოება, ე. ი. დაითხოვეს სცენილამ საუკეთესო ნიქის პატრონი ბ. ალექსი-მესხიშვილი. იქნება რეჟისორი-კი სრულიად კმაყოფილი დარჩენილიყო ანეთის მსხვერპლით, მაგრამ ჩვენ კი დიდი ზარალი მოგვივიდა, ბევრი დაჰკარგა ჩვენმა თეატრმა. შემდეგს წარმოდგენებზე თანდათან იკლო საზოგადოებამ სიარული. ბევრნი ჰფიქრობდნენ, ვითომც ეს კლება ინტრიგების ბრალიაო. მაგრამ ეგ ტყუილი იმედი იყო და მაგით ვერცარაინ გაიმართლებდა თავსა. რომ ჩვენი აზრი უფრო ცხადი იყოს, მოვიყვანთ ერთს შედარებას. ბ. ფორკატის დასში დღეს ჩვენა ვხედავთ ნიქიერს არტისტებს, როგორც-ბიე არიან ბბ. ქუჩინი, ლილინი, თითონ ფორკატი და სხვე

ბი, მაგრამ აბა დაიხზოვეთ სცენილამ ბ. ლიუდევიგოვი, ნუ-
 რაღის გამოიწერავთ იმის მოადგილეთ, და თქვენა ჰნახავთ,
 რამდენათ დაქცემა ძირს ღირსება ამ დასისა, თუმცა კი, რო-
 გორცა ვსთქვით, დიდის ნიჭის პატრონები არიან ჟურინიც,
 ლილინიცა და ფორკატიც.

წარმოდგინეთ, რომ ზოგჯერ ვოდვეილებსაც კი ვერ
 ასერხებენ ასეთი ნიჭიერი აქტიორები, თუ ლიუდევიგოვი არ
 მიიშველავს. სწორეთ ასეთივე ადგილი ეჭირა ჩვენს დრამატი-
 ულ დასში ბ. ალექსი-მესხიშვილს და იმიტომაც არის, რომ
 ქართულ წარმოდგენებს მის შემდეგ ძრიელ თვალსაჩინოთ
 მოაკლდათ ფერი, შნა, ეშხი და ლაზათი. ჩვენის აზრით,
 ალექსი-მესხიშვილის გაძევებამ სწორეთ ყელი გამოსჭრა ქარ-
 თულ თეატრს, როგორც გამოსჭრიდა გაძევება აბაშიძისა ან
 ყიფიანისა, თუნდაც რომ ალექსი-მესხიშვილი დარჩენილიყო
 სცენაზე. უცნობი.

(შემდეგი იქნება)

Открыта подписка на 1889 годъ на армянскую политико-ли-
 тературную газету.

„НОРЪ-ДАРЪ„

Газета „Норъ-Даръ„ въ 1889 году будетъ выхо-
 дить по прежней программѣ. Подписная цѣна: съ пе-
 ресылкой и доставкой по Россійской Имперіи на годъ
 —10 р., на полгода—6 р., на 3 мѣсяца—3 р. 50 к.
 За границу на годъ—30 франковъ. Подписка при-
 мается только съ 1-го числа каждаго мѣсяца и не да-
 лѣе конца года.

Подписка принимается исключительно въ конторѣ газеты „Норъ-Даръ“, въ Тифлисѣ, на Баронской ул., д. № 12, противъ почтово-телеграфной конторы.

Объявленія принимаются за умѣренную плату въ Тифлисѣ, въ конторѣ газеты, и въ Москвѣ, въ Центральной конторѣ объявленій бывш. Л. Метцль», Мясницкая, д. Спиридонова.

Адресъ. Тифлисъ, въ редакцію газеты „Норъ-Даръ“
Гедакоръ-Издатель С п а н д а р ь-С п а н д а р я н ь.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА
на 1889 годъ
НА ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ АРМЯНСКІЙ ЖУРНАЛЪ
„АГБЮРЪ“
(VII-й годъ)

„АГБЮРЪ“ по числу своихъ подписчиковъ считается самымъ распространеннымъ армянскимъ періодическимъ изданіемъ въ россіи.

ПРОГРАММА

Отдѣль 1-й

- I Повѣсти, рассказы, сказки, путешествія, біографіи, поэмы, эпизоды.
- II Стихотворенія.
- III Наука и искусство.
- IV Смѣсь.
- V Мелочи.

VI Дѣтскія, педагогическія, шахматныя и другія игры, ребусы, математическія задачи, анекдоты, загадки поговорки, пословицы.

VII Пѣсни съ нотами.

Отдѣль 2-и

VIII Статьи, касающіяся воспитанія и обученія дѣтей.

IX Проекты и совѣты.

X Библиографія.

XI Смѣсь.

XII Отвѣты и объявленія.

Годовые подписчики получаютъ три преміи 1) при подпискѣ большую олеографію. ЗАРЯ 2) въ Сентябрѣ: АРАРАТЪ, картина извѣстн. армян. художника Башинджагіана и 3) въ Декабрѣ: СТѢННОЙ КАЛЕНДАРЬ за 1890 г.

Годовая цѣна „АГБЮРА“ 3 руб. Отдѣльные номера по 50 коп.

Адресъ: Тифлисъ, редакція иллюстр. жур. „АГБЮРЪ“;
Tifflis (Kaukase) Redaktion de la Revue „ALBUR“.

Редакторъ-издатель Г. Я. Назарьянъ.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1889 Г.

НА ЕЖЕМЕДѢЛЬНЫЙ

ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ЖУРНАЛЬ

СЪ КАРИКАТУРАМИ

„РАЗВЛЕЧЕНІЕ“

издаваемый П. П. Щегловымъ.

Журналъ „Развлечение“ вступающій въ тридцать первый годъ своего существованія,—въ томъ видѣ, въ

какомъ онъ издается теперь, началъ выходить въ свѣтъ только съ Сентября мѣсяца вышшняго года, т. е. со времени перехода журнала къ новому издателю.

Журналъ „РАЗВЛЕЧЕНІЕ“ будетъ издаваться въ такомъ-же видѣ и въ будущемъ 1889 году.

Помимо разнообразнаго текста (не менѣе двухъ печатныхъ листовъ), въ который войдутъ большіе историческіе и бытовые романы, рассказы, повѣсти, очерки, сцены, стихотворенія и всякаго рода беллетристическія серьезнаго и юмористическаго содержания мелочи; — издателемъ будетъ обращено особое вниманіе на отдѣлъ чисто художественный.

Въ этомъ отношеніи журналъ дастъ въ каждомъ номерѣ не менѣе четырехъ оригинальныхъ рисунковъ, во всю страницу, всѣхъ родовъ живописи, нѣсколько иллюстрацій къ романамъ и болѣе десяти каррикатуръ съ нотами.

Кромѣ того ежемѣсячно, въ видѣ приложений, будутъ даваемы большія оригинальныя картины въ нѣсколько красокъ историческаго жанра, сюжетъ которыхъ будетъ взятъ изъ русской исторіи отъ начала ея до нашихъ дней.

Такимъ образомъ, въ теченіи года, подписчики получатъ не менѣе двухсотъ жанровыхъ рисунковъ, двѣнадцать большихъ историческихъ картинъ, множество иллюстрацій къ тексту и массу каррикатуръ.

ЗАТЕМЪ, ВСЯКІЙ ПОДПИСЧИКЪ НА „РАЗВЛЕЧЕНІЕ“ ПРИ ПОДПИСКѢ-ЖЕ
получить и премію журнала на 1889 годъ:

**копію большой, исполненной масля-
ными красками, картины (20-ть вер-
шковъ длины и 15 вышины).**

Академика М. М. Прянишникова:

„ПЛѢННЫЕ ФРАНЦУЗЫ ВЪ 1812 ГОДУ

подъ командою старостихи Василисы“.

Гг. иногородніе годовые подписчики получаютъ премію
тотчасъ-же по полученіи отъ нихъ подписныхъ денегъ.

ЗА ПЕРЕСЫЛКУ ПРЕМІИ ГГ. ПОДПИСЧИКИ ПРИЛАГАЮТЪ 60 К. С.

Могутъ получить премію и полугодовые подпис-
чики, но только тогда, когда ими будутъ внесены
деньги за вторую половину года, причемъ гг. под-
писчиковъ просятъ заявить о желаніи получить
премію при высылкѣ первыхъ 4-хъ рублей сер.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ СЪ ПЕРЕСЫЛКОЙ и ДОСТАВКОЙ

**На годъ 6 р., на полгода 4 р., на три
мѣс. 2 р., на одинъ мѣсяць 75 к.**

подписка принимается въ конторѣ редакціи:

Москва, Зацѣпская улица, домъ Щеглова.

Гг. иногородніе подписчики благоволятъ присылать деньги
исключительно на имя Издателя журнала „Развлечение“
П. П. Щеглова.

„იპერია“

გამოვა 1889 წელსაც იმავე ჰროგრამით, როგორც
 აქამდე.

ვისაც ჰსურს დაიკვეთოს გაზეთი ამ 1889 წლისათვის,
 მიჰპარტოს;

თოხილისში: ა) თვითონ რედაქციას, ფრეილინის ქუჩა,
 სახლი ბასტამოვისა, № 5; ბ) „წერა კითხვის საზოგადოების
 კანცელარიას (სასახლას ქუჩა, თავად-აზნაურთა საადგილ-მა-
 მულო ბანკის ქარვასლის გალერეიაში).

ჟუთაისში: ვარლამ კილაძის წიგნის მაღაზიას.

ხონში: ნესტორ წერეთლის წიგნის მაღაზიას.

ბათუმში: მ. ნათაძეს.

ტფილისის გარე მცხოვრებთა უნდა დაიხარონ გაზეთი შექმე-
 ვის ჯდრესით:

რედაქტორი და გამომცემელი ალ. ნაბიძირიძე.

